

Prof. dr hab. Andrzej Tatarski
Dziedzina: sztuki muzyczne
Dyscyplina artystyczna: instrumentalistyka
Adres: 61-695 Poznań
ul. M. Rataja 66
Tel. (061) 821 78 98
Tel. kom. 501 272 392
e-mail: tatarski@gazeta.pl

Poznań, 01 czerwca 2015 r.

RECENZJA

pracy doktorskiej mgr Ewy Kaczmarek-Lewera *Formotwórcza i unifikująca rola faktury fortepianowej w aspekcie wykonawczym na podstawie wybranych dzieł György Ligietiego i Zygmunta Krauze*

Zleceniodawca opinii:

Rada Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Gdańsku.

Zlecenie podjęte na podstawie art. 11 ust. 1, art. 12, 13, 14 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 z 2003 r. ze zm.; Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z 2005 r.)

Dotyczy:

Uchwały Rady Wydziału Fortepianu, Klawesynu i Organów Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi nr 45,46,47/II/2008/2009 z dnia 25 czerwca 2009 r. w sprawie wszczęcia, na wniosek mgr Ewy Kaczmarek-Lewera, przewodu na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych, dyscyplinie artystycznej – instrumentalistyka oraz w sprawie wyznaczenia promotora i recenzentów w w/w przewodzie.

Podstawowe dane o Kandydatce:

- Ewa Marta Kaczmarek-Lewera,
- Urodzona 25 grudnia 1983 roku w Pabianicach,
- 2007 r. – dyplom ukończenia studiów pianistycznych w Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi z wynikiem „bardzo dobry „A”” w klasie fortepianu ad. dra Mariusza Drzewickiego,
- 2007 r. – studia doktoranckie w zakresie instrumentalistyki w Akademii Muzycznej w Łodzi,

- od 2007 r. – nauczyciel w PSM I i II st. w Pabianicach,
- akompaniator na Wydziale Wokalno-Aktorskim w Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi,
- Udział w wielu Konkursach Pianistycznych i Kameralnych,
- Działalność koncertowa na terenie Polski i szczególnie w rejonie łódzkim,
- Nagrania dla Programu 2 Polskiego Radia oraz Radia Łódź,
- Konsultant muzyczny w filmie *Lekcje pana Kuki* (2007 r.),
- Udział w kursach pianistycznych (m.in. prof. prof. Andrzej Jasiński, Maria Korecka-Soszkowska, Szábolcs Eszteni, Wojciech Światała, Andrzej Tatarski, Anna Wesołowska-Firlej).

Ocena

pracy doktorskiej mgr Ewy Kaczmarek-Lewera *Formotwórcza i unifikująca rola faktury fortepianowej w aspekcie wykonawczym na podstawie wybranych dzieł György Ligietiego i Zygmunta Krauze*

Praca doktorska mgr Ewy Kaczmarek-Lewera składa się z dzieła artystycznego, które zostało w całości nagrane na płytę kompaktową oraz pracy pisemnej, będącej opisem dzieła artystycznego.

Program dzieła artystycznego:

György Ligeti:

Trzy etiudy z cyklu *Études pour piano* (Priemiere livre 1985):

Automme á Varsovie

Arc-en-ciel

Cordes á vide

Trio für Violine, Horn und Klavier (1982)

Zygmunt Krauze:

Tryptyk (1964)

Refrain (1993)

Piano Quintet (1994)

Mgr Ewa Kaczmarek-Lewera we wstępie swojej pracy napisała: „W polskim piśmiennictwie muzycznym brakuje zbadania obszaru muzyki fortepianowej XX wieku w kompozycjach György Ligietiego i Zygmunta Krauze pod kątem wpływu formotwórczych elementów faktury fortepianowej na wykonawstwo i odbiór ich muzyki.” Dlatego podjęcie

takiej tematyki badawczej wydaje się w pełni zasadne, a praca ta wypełnia lukę w dotychczasowym stanie badań.

Pianistka ukazała się w nagranych utworach jako instrumentalistka o świetnym opanowaniu klawiatury, ukazując zmysł konstrukcyjny, zróżnicowanie nastrojów, wyczerpanie na barwę, operowanie dynamiką, wyeksponowanie i wydobywanie płaszczyzn dźwiękowych, duży temperament.

W etiudach Ewa Kaczmarek-Lewera trafnie wydobyla charakter utworów.

Drobne uwagi w etiudzie *Automme á Varsovie*

- takt 12 – nieczysty bas (G)
- takty 41-42 – pianistka gra ten fragment „crescendo” – kompozytor napisał dim. poco a poco.
- takt 85 – znakomicie uzyskane „subito pp”.

W etiudzie tej, jak i w dwóch następnych pianistka uzyskuje przejrzystość przebiegów metroritmicznych i planów dźwiękowych.

Z dużym zainteresowaniem i przyjemnością wysłuchałem następnego utworu György Ligietiego *Trio na skrzypce, róg i fortepian*.

Chciałbym wyrazić uznanie wszystkim wykonawcom tego utworu – pianistce Ewie Kaczmarek-Lewera, waltorniście Dariuszowi Mikułskiemu i skrzypkowi Kamilowi Zawadzkiemu.

Imponowało zgranie partnerów i ich muzyczne porozumienie.

Muzycy grają z przekonaniem. Znakomite są proporcje, różnicowanie nastrojów.

Interpretacja jest przemyślana, klarowna od strony formalnej. Pianistka panuje nad wszelkimi komponentami skomplikowanej faktury fortepianowej.

Także w utworach Zygmunta Krauze (solowych i kameralnych) pianistka przekazała znakomicie intencje kompozytora, różnicując wiele elementów języka muzycznego.

Opis dzieła, stanowiący nierozłączną część pracy doktorskiej, nosi tytuł *Formotwórcza i unifikująca rola faktury fortepianowej w aspekcie wykonawczym na podstawie wybranych dzieł György Ligietiego i Zygmunta Krauze*.

Praca jest bardzo rozbudowana. Autorka opisuje twórczość György Ligietiego i Zygmunta Krauze w kontekście nurtów i technik kompozytorskich II połowy XX w., podłoże filozoficzno-estetyczne twórczości György Ligietiego i Zygmunta Krauze, a także idee formalne i fakturalne w twórczości fortepianowej György Ligietiego i Zygmunta Krauze.

Ważnym i istotnym rozdziałem pracy jest *Analiza wybranych utworów w twórczości solowej i kameralnej György Ligietiego i Zygmunta Krauze*.

Istotną wartością pracy jest rozdział *Wpływ faktury fortepianowej na formę utworu. Elementy formotwórcze i unifikujące faktury fortepianowe i ich konsekwencje wykonawcze* oraz wnioski autorki ujęte w tabelach.

Należy także docenić znakomitą znajomość utworów granych przez pianistkę – znalazła ona szereg błędów edytorskich w wydanych utworach – które po konsultacji z kompozytorem (Zygmuntem Krauze) zostały poprawione.

Autorka korzystała z wielu źródeł – dołączona bibliografia jest bardzo bogata.

Znakomitym dodatkiem do pracy jest dołączony wywiad z prof. Zygmuntem Krauze na temat wykonywania jego utworów.

Niestety, znalazło się w pracy kilka błędów interpunkcyjnych (przecinki!), a także stylistyczno-językowych (ostatnia z ósemek skacze, linijki /zamiast systemy/ quazi zamiast quasi).

W wykazie wydawnictw nutowych zabrakło wydania György Ligeti – Trio für Violine, Horn und Klavier (Partitur Score ED 7309 – Schott Musik International GmbH Co. Mainz).

Opis dzieła ukazał mgr Ewę Kaczmarek-Lewera jako muzyka niezwykle dociekliwego, o dużej wiedzy.

Reasumując stwierdzam, że praca doktorska mgr Ewy Kaczmarek-Lewera stanowi oryginalne rozwiązanie problemu artystycznego i spełnia wymagania art. 13 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r.

Wniosuję o jej przyjęcie i dopuszczenie jej do publicznej obrony.

prof. Andrzej Tatarski

